

Καταγραφή των ζημιών από τον σεισμό στο Άγιον Όρος - Τι έδειξαν οι αυτοψίες στις Μονές Ξενοφώντος, Δοχειαρίου και Σίμωνος Πέτρας

/ [Αγιορείτικα](#)

Σύμφωνα με το Υπουργείο Πολιτισμού, ο σεισμός 5,3 Ρίχτερ που σημειώθηκε στις 7 Ιουνίου στη χερσόνησο του Αγίου Όρους προκάλεσε φθορές σε ναούς και κτήρια κατοικίας (πτέρυγες) των μονών και των εξαρτημάτων αυτών. Είχαν προηγηθεί δονήσεις από τον Φεβρουάριο.

Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη σε δηλώσεις της ανέφερε: “(...) Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους, με κλιμάκιο αρχαιολόγων και συντηρητών, με επικεφαλής τον προϊστάμενό της Γιώργο Σκιαδαρέση, είναι παρούσα στον Άθω, από την επαύριο του σεισμού, και **θα παραμείνει εκεί μέχρις ότου ολοκληρωθεί το σύνολο των αυτοψιών και των ενδεδειγμένων ελέγχων, σε όλα τα πληγέντα μνημεία.** (...)”

Οι ζημιές που καταγράφηκαν από το Κλιμάκιο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους αφορούν:

- τη Μονή Ξενοφώντος
- τη Μονή Δοχειαρίου
- τη Μονή Παντοκράτορος

Μονή Ξενοφώντος

Το κλιμάκιο της Εφορείας κατά την αυτοψία στο παλαιό καθολικό, μνημείο, του τέλους του 10ου αιώνα, κατάγραφο με τοιχογραφίες του 16ου αιώνα, διαπίστωσε ότι ο σεισμός προκάλεσε έντονες ρωγμές στους τρούλους, τόσο στον κυρίως ναό, όσο και στη λιτή, ενεργοποιώντας και τις παλαιές ρωγμές, κυρίως σε τόξα που είχαν κλείσει.

Οι ρωγμές, στις εσωτερικές τοιχογραφημένες επιφάνειες, προκάλεσαν, σε κάποια σημεία, ακόμα και αποκολλήσεις του ζωγραφικού στρώματος, έως και περιορισμένης κλίμακας πτώσεις επιχρισμάτων, με τοιχογραφίες. Αρκετές από αυτές τις ζημιές είχαν προκληθεί από τον σεισμό της 15ης Φεβρουαρίου 2025, ωστόσο με τον πρόσφατο σεισμό παρουσιάστηκε επιδείνωση. Η Εφορεία, άμεσα, μετά τις φθορές του σεισμού της 15ης Φεβρουαρίου, με συνεργεία συντηρητών είχε εφαρμόσει σωστικά μέτρα επί των τοιχογραφιών σε σημεία που προκλήθηκαν οι ρωγμές, προκειμένου να συγκρατηθούν αποκολλημένες ζωγραφικές επιφάνειες. Με την ενέργεια αυτή απετράπησαν οι, μεγαλύτερης έκτασης, φθορές των τοιχογραφιών.

Σημειώνεται ότι από την πτώση μικρού μεταλλικού πολυελαίου, στον κυρίως ναό, προκλήθηκαν μικρής κλίμακας φθορές στο μαρμαροθετημένο δάπεδο, του 11ου αιώνα.

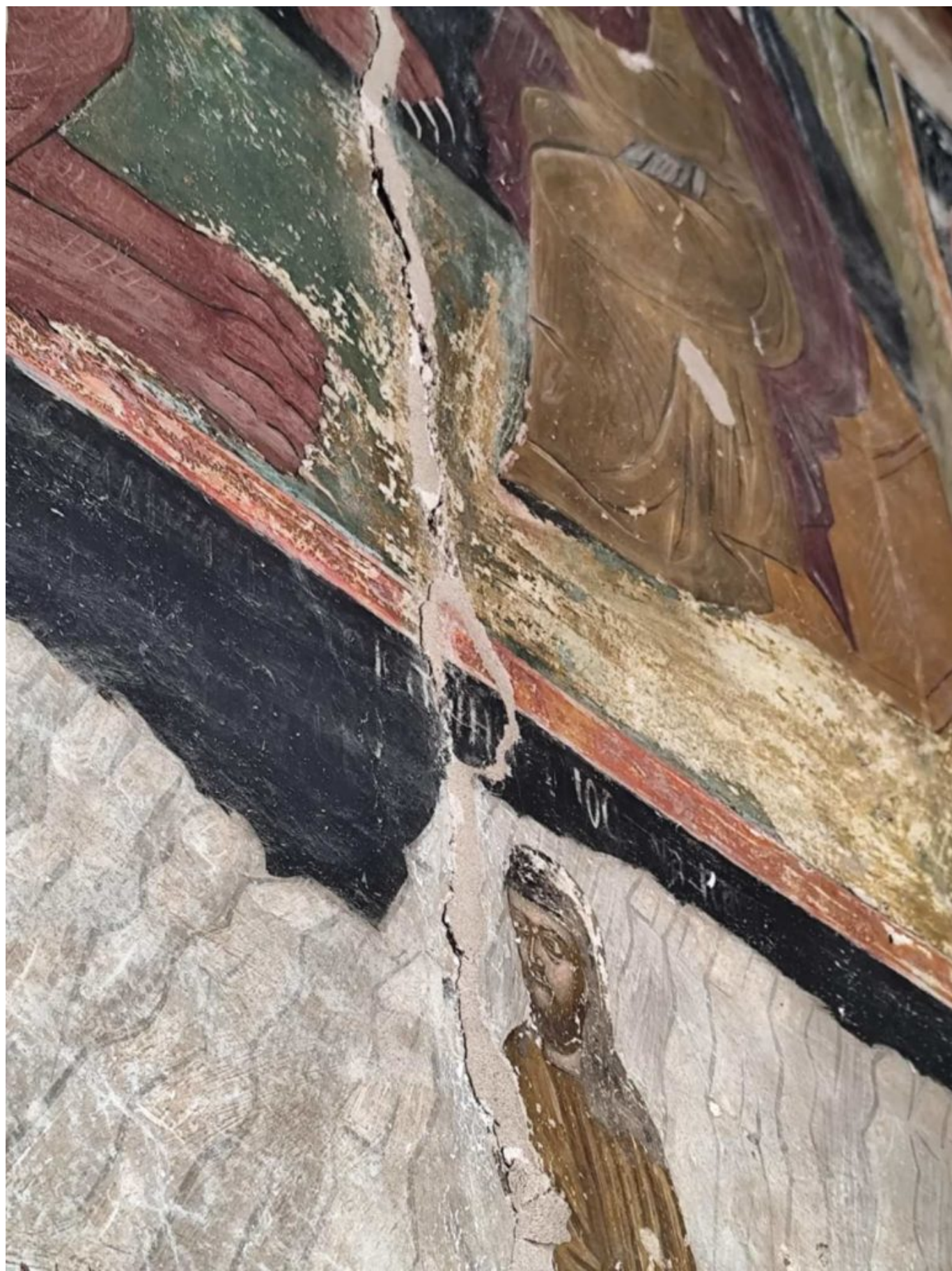

Για το παλαιό καθολικό της Μονής Ξενοφώντος και δεδομένης της ιστορικής αξίας

του, έχει προταθεί, εκτός από την ολοκλήρωση λήψης άμεσων σωστικών μέτρων στις τοιχογραφίες, η εκπόνηση μιας σειράς μελετών, με στόχο να ενισχυθεί το μνημείο στο σύνολό του και να αντιμετωπίσει οριστικά παλαιότερες παθογένειες. Στη ΝΔ πτέρυγα της μονής παρατηρήθηκαν μικρής κλίμακας ρωγμές, επί των τοιχογραφιών του παρεκκλησίου της Αγίας Ευφημίας. Στο νέο καθολικό, κτίσμα του 1819, με σύγχρονες τοιχογραφίες του ιερομονάχου Λουκά Ξενοφωντινού, σημειώθηκαν ασθενείς ρωγμές, κατά σημεία. Οι πρόσφατες εργασίες ενίσχυσης του μνημείου, με μεταλλικούς ελκυστήρες, απέτρεψαν περαιτέρω φθορές. Αντίθετα, έντονες ρηγματώσεις προκλήθηκαν στον εξωνάρθηκα του ναού (χωρίς τοιχογραφίες), το οποίο δεν είχε ενισχυθεί με ελκυστήρες.

Μονή Δοχειαρίου

Το σημερινό καθολικό της μονής Δοχειαρίου χρονολογείται στο β' μισό του 16ου αι. αποτελώντας ανακατασκευή παλαιότερου κτίσματος του 12ου αι. Φέρει τοιχογραφίες του 1568 που αποδίδονται στον φημισμένο ζωγράφο της κρητικής σχολής, Τζώρτζη. Στους θόλους και στους δύο τρούλους της λιτής είχαν προκληθεί, κατά το παρελθόν, ρηγματώσεις. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους είχε εφαρμόσει σωστικά μέτρα, κυρίως με γάζες και κατά σημεία αρμολογήματα των ρωγμών. Οι ρηγματώσεις αυτές επιδεινώθηκαν με την σεισμική ακολουθία του τελευταίου έτους, περισσότερο όμως με τον πρόσφατο σεισμό της 7ης Ιουνίου 2025.

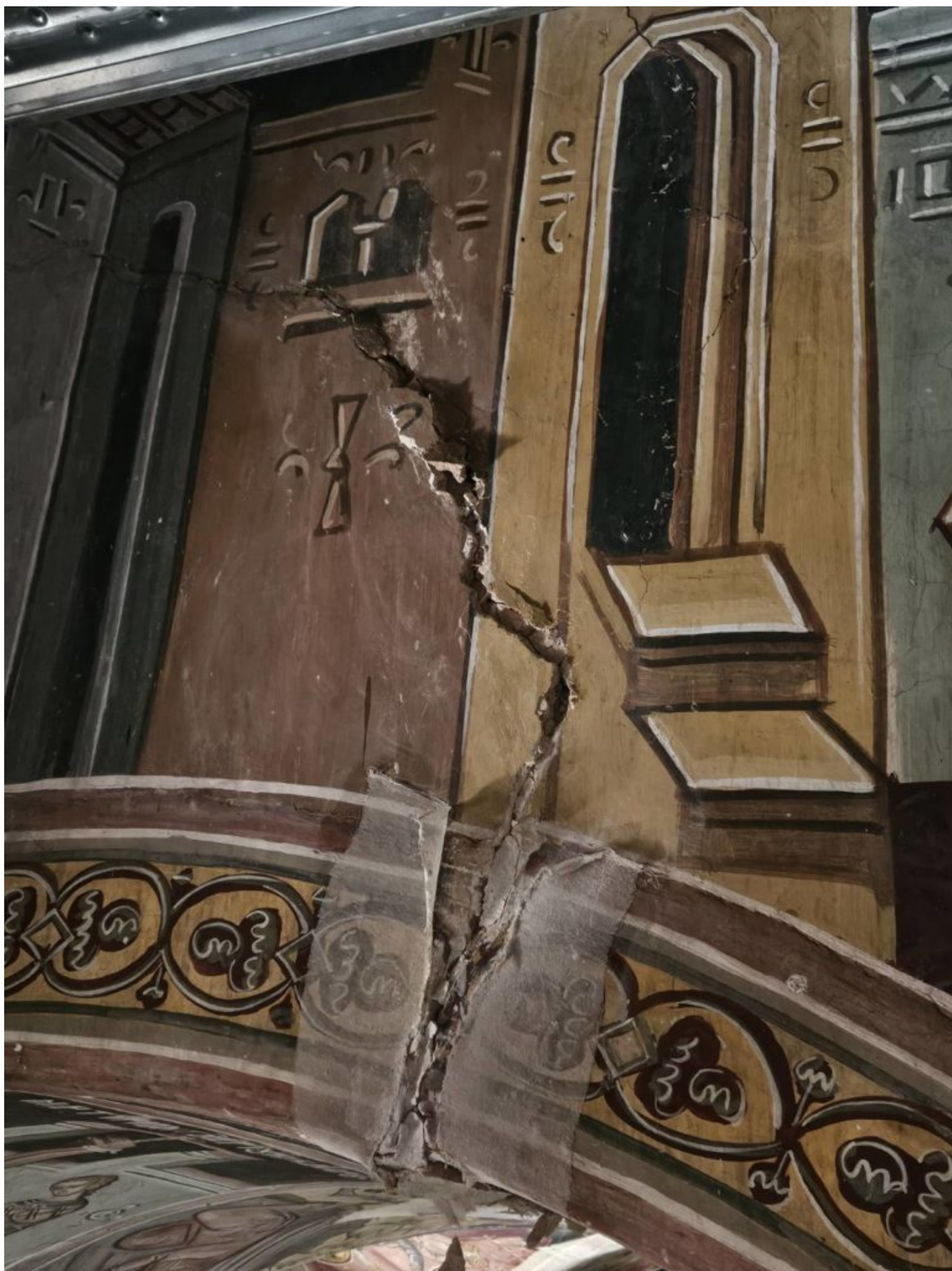
Σημειώνεται ότι στην τράπεζα της μονής-κτίσμα του 1547, με κάτοψη σχήματος T, με τοιχογραφίες του 1676 και του 1700, ενεργοποιήθηκαν παλαιότερες ρωγμές αν και κλεισμένες με νεότερα κονιάματα. Επιπλέον σημειώθηκαν αποκολλήσεις ζωγραφικού στρώματος από τη φέρουσα τοιχοποιία. Επίσης, στο διαβατικό, τον διάδρομο που οδηγεί από το καθολικό στην τράπεζα, αλλά και στο χώρο της θαυματουργής εικόνας της Παναγίας Γοργοϋπηκού, με τοιχογραφίες των πρώτων

δεκαετιών του 18ου αιώνα, παρατηρήθηκε η εκ νέου διάνοιξη παλαιότερων ρωγμών στο περίγραμμα των τυμπάνων των τόξων.

Στη μονή Δοχειαρίου το ΥΠΠΟ, διά της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και

Αγίου Όρους έχει εγκαταστήσει ήδη συνεργείο συντηρητών εφαρμόζοντας προστατευτικά μέτρα στην τράπεζα και στο διαβατικό. Συνεργείο συντηρητών πραγματοποίησε αυτοψία, προκειμένου να εκτιμηθεί η κατάσταση των τοιχογραφιών του καθολικού και να καταγράψει ζημιές σε παρεκκλήσια της μονής.

Σίμωνος Πέτρας

Στη Μονή Παντοκράτορος η αυτοψία κατέγραψε την κατάσταση των τοιχογραφιών του καθολικού και στα παρεκκλήσια της Μονής. Αυτοψία, επίσης, διενεργείται σήμερα στο Βατοπέδι, ενώ στη Σίμωνος Πέτρα έχουν σημειωθεί βλάβες στη κεντρική πτέρυγα και σε σημεία τοιχογραφιών.

Σημειώνεται ότι την τρέχουσα προγραμματική περίοδο βρίσκονται σε εξέλιξη τα έργα της «Δομικής αποκατάστασης του καθολικού της Ιεράς Μονής Δοχειαρίου Αγίου Όρους» της «ενίσχυσης του φέροντα οργανισμού του Καθολικού Ιεράς Μονής», που εκτελεί η Τεχνική Υπηρεσία της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους, ενώ η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους συμμετέχει, αντιστοίχως, με δύο υποέργα, με ορίζοντα ολοκλήρωσης το τέλος του 2025. Στο πλαίσιο του έργου προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα στατικά προβλήματα του μνημείου, τοποθετούνται μεταλλικοί ελκυστήρες περίδεσης, στο σύνολο του καθολικού. Η Εφορεία παρακολουθεί τις εργασίες διατρήσεων και, όπου απαιτείται, εφαρμόζει επιπλέον προσωρινά μέτρα προστασίας. Σημειώνεται ότι η συντήρηση των τοιχογραφιών του καθολικού αναμένεται να ξεκινήσει άμεσα, με χρηματοδότηση της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας Πολιτιστικού και Κοινωνικού Έργου ΑΙΓΕΑΣ του Αθανάσιου και Μαρίνας Μαρτίνου. Όλες οι μελέτες για τα παραπάνω έργα έχουν εγκριθεί κατόπιν γνωμοδότησης του ΚΑΣ. Η εικόνα για το σύνολο των ζημιών στις Ιερές μονές θα ολοκληρωθεί ως το τέλος της εβδομάδας.

Μενδώνη: Οι πληγές θα επουλωθούν

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη έκανε την ακόλουθη δήλωση: «Αμέσως μετά την σεισμική δόνηση της 7ης Ιουνίου το Υπουργείο Πολιτισμού δια των αρμοδίων υπηρεσιών του, αλλά και εγώ προσωπικά, βρισκόμαστε σε συνεχή επαφή με τους εκπροσώπους των Ιερών Μονών. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους, με κλιμάκιο αρχαιολόγων και συντηρητών, με επικεφαλής τον προϊστάμενό της Γιώργο Σκιαδαρέση, είναι παρούσα στον Άθω, από την επαύριο του σεισμού, και θα παραμείνει εκεί μέχρις ότου ολοκληρωθεί το σύνολο των αυτοψιών και των ενδεδειγμένων ελέγχων, σε όλα τα πληγέντα μνημεία. Όπως και στο παρελθόν, όσες φορές χρειάστηκε, το ΥΠΠΟ έχοντας πλήρη επίγνωση της τεράστιας

αρχαιολογικής, ιστορικής και πνευματικής σημασίας του Αγίου Όρους είναι παρόν, προκειμένου τραύματα και ζημιές να επουλωθούν σύμφωνα με τις αρχές της επιστήμης και της δεοντολογίας».

Διαβάστε ακόμη:

Σεισμός στο Άγιον Όρος: Εβδομάδα καταγραφής φθορών σε Μονές και Σκήτες

Σεισμός στο Άγιον Όρος: Μετασεισμοί μικρής έντασης - Σε επιφυλακή οι σεισμολόγοι -Αυτοψία για την καταγραφή των ζημιών

Σεισμός στο Άγιον Όρος: Τι λένε οι σεισμολόγοι - Μέτρα από το Υπουργείο Πολιτικής Προστασίας

Σεισμός στο Άγιον Όρος: Συνεχίζονται οι αυτοψίες σε Μονές - Κανένα κτίριο δεν έχει χαρακτηριστεί “κόκκινο”